

Jaarverslag 2021

Stichting Observation International

Inleiding	2
Governance	3
Board	3
Global Team	3
Organisatie en personeel	5
Partners en samenwerking	6
Partnerorganisaties Observation International	6
Overige samenwerkingspartners	6
Waarnemingen en gebruikers	8
Validatie van waarnemingen	9
Financiën	10

Inleiding

De stichting Observation International werd op 1 december 2015 opgericht voor de internationale doorontwikkeling van Observation.org, het digitale platform voor registratie van soortwaarnemingen. Ten tijde van de oprichting bestonden drie landelijke versies van het platform, te weten Waarneming.nl, Waarnemingen.be en Observations.be.

Het statutaire doel van de stichting is het wereldwijd bevorderen van het verzamelen en registreren van betrouwbare en geverifieerde waarnemingsgegevens van flora en fauna. De doelgroep bestaat uit vrijwilligers, professionals en organisaties die actief zijn in de werkvelden (wetenschappelijk) natuuronderzoek, bescherming van natuur en landschap, natuureducatie en regelgeving voor omgevingskwaliteit. Het streven is dat de verzamelde gegevens optimaal beschikbaar komen en gebruikt worden voor al deze doeleinden. Een kernactiviteit van de stichting is het beheren, exploiteren en doorontwikkelen van digitale platforms en bijbehorende mobiele applicaties als ObsIdentify. Een uitgangspunt is dat het ontwikkelde systeem voor iedereen vrij toegankelijk is en gratis gebruikt kan worden.

Voor de internationale uitbreiding en ontwikkeling van het systeem zoekt Observation International in Europa en daarbuiten actief samenwerking met lokale, regionale of landelijk opererende organisaties en overheden. Die kunnen toetreden als partner als ze actief en financieel willen bijdragen aan de doorontwikkeling en promotie van het digitale platform in hun eigen omgeving.

In 2020 werd een statutenwijziging doorgevoerd die was gericht op versterking en verbetering van de bestuurlijke en uitvoerende organisatie. De gewijzigde statuten voorzien in een overgangsregeling met een voorlopig bestuur dat onder meer als taak heeft om uiterlijk op 30 september 2022 een definitief bestuur te vormen. Het jaar 2021 stond voor Observation International vooral in het teken van het verder vorm en inhoud geven aan de nieuwe bestuurlijke organisatie. Daarnaast vonden wijzigingen plaats in de uitvoeringsorganisatie en op het personele vlak. Ondertussen stond ook de doorontwikkeling van het platform niet stil en werden enkele nieuwe internationale partnerschappen aangegaan.

Governance

Board

Tot en met 31 december 2020 beschikte Observation International over een breed samengesteld bestuur, bestaande uit een twaalfstal vertegenwoordigers van de aangesloten organisaties en inhoudelijke deskundigen op persoonlijke titel.

De in 2020 doorgevoerde wijziging van de statuten voorzien in een andere bestuurlijke organisatie, bestaande uit een klein en slagvaardig bestuur (Board) met daarnaast een breed samengestelde adviesraad (Global Team). De nieuwe Board trad aan op 1 januari 2021 en bestond uit Reinier Akkermans (voorzitter), Henk Schmitz (secretaris) en Olaf Bánki (lid).

Marianne de Rijk vervulde tot 1 januari 2021 de functie van penningmeester en had per die datum haar bestuurslidmaatschap beëindigd. In afwachting van de formele aanstelling van een nieuwe penningmeester heeft zij na die datum tot en met 31 mei 2021 nog meegewerkt aan de afhandeling van lopende financiële en administratieve zaken, en nam waar nodig gedurende enige tijd nog deel aan de bestuursvergaderingen als adviseur/toehoorder.

Zoals eerder aangekondigd beëindigde Reinier Akkermans zijn bestuurlijke werkzaamheden voor Observation International definitief in het tweede halfjaar. Olaf Bánki volgde hem op in de functie van voorzitter. Daarnaast werd Szabolcs Nagy in september benoemd tot bestuurslid.

Op 31 december 2021 was de samenstelling van de Board als volgt.

Functie	Naam	Jaar van aanstelling
Voorzitter	Olaf Bánki	2021
Secretaris	Henk Schmitz	2021
Penningmeester	Vacature
Lid	Szabolcs Nagy	2021

Het bestuur vergaderde in 2021 vier keer in de voltallige samenstelling. Daarnaast vond wekelijks tot tweewekelijks op maandagochtend een gecombineerde vorm van voortgangsoverleg en bestuursvergadering plaats tussen voorzitter, secretaris en directeur Dylan Verheul.

Global Team

Eveneens per 1 januari 2021 werden alle overige leden van het vroegere bestuur benoemd tot lid van het Global Team. De bevoegdheden, samenstelling en werkwijze van het Global Team zijn globaal geregeld in de gewijzigde statuten. In aanvulling daarop hebben Board en Global Team in 2021 een huishoudelijk reglement (rules of procedure) vastgesteld met nadere afspraken over samenstelling, werkwijze, financiële bijdragen, besluitvorming en stemrechten van deze adviesraad.

Organisaties die als partner zijn toetreden tot Observation International kunnen een afgevaardigde (head of delegation) in het Global Team voordragen. Deze officiële

contactpersoon kan zich tijdens de vergadering desgewenst laten vergezellen of vervangen door een tweede persoon (associate delegate). Daarnaast kent het Global team expert members. Dat zijn leden die vanwege hun specifieke expertise en contacten op persoonlijke titel een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van het platform en de organisatie. Het Global Team vergaderde in 2021 vier keer.

Op 31 december 2021 was de samenstelling van het Global Team als volgt.

Naam	Functie	Organisatie	Land/nationaliteit
Olaf Bánki	Voorzitter	Observation International	Nederland (NL)
Henk Schmitz	Secretaris	Observation International	Nederland (NL)
Marc Herremans	head of delegation	Natuurpunt	Vlaanderen (BE)
Jean-Yves Paquet	head of delegation	Natagora	Wallonië (BE)
Jean-Sébastien Rousseau-Piot	associate delegate	Natagora	Wallonië (BE)
Jan-Ole Kriegs	head of delegation	LWL-Museum für Naturkunde	Nordrhein-Westfalen (GE)
Peter Kaufmann	head of delegation	Haus der Natur Salzburg	Oostenrijk (AT)
David Tempelman	expert member	Geen	Nederland (NL)
Ulrich Haese	expert member	Geen	Nederland (NL)
Szabolcs Nagy	expert member	Geen	Hongarije (HU)
Hans Verdaat	expert member	Geen	Nederland (NL)
Tineke van Bussel	head of delegation	Dutch Caribbean Nature Alliance (DCNA)	Caribisch Nederland, Aruba, Curaçao (NL)

Naast de formeel aangestelde leden van het Global Team namen als regel ook de volgende personen als adviseur of toehoorder deel aan de vergaderingen: Dylan Verheul (manager Observation International), Martine Lemmens (medewerker projecten Observation International) en Julio Rabadán González (coördinator voor Observation International in Spanje).

Organisatie en personeel

Na een in 2020 doorgevoerde herschikking van bevoegdheden, geldstromen en verantwoordelijkheden was de nieuwe organisatie voor beheer, ontwikkeling en exploitatie per 1 januari 2021 volledig operationeel. Alle betrokken functionarissen waren binnen Observation International ondergebracht in één team onder aansturing van een directeur.

Het personeelsbestand van Observation International bestond uit twee medewerkers met een vast dienstverband en één permanent gedetacheerde medewerker. Daarnaast huurde Observation International van het ICT-bedrijf Zostera de structureel benodigde capaciteit in voor ontwikkeling en beheer van het systeem. Ook in de invulling van enkele administratieve zaken werd op deze manier voorzien. Daarnaast was ook de directeur (voor 20 uur per week) gedetacheerd via Zostera.

De historisch gegroeide samenwerking tussen Zostera en Observation International wordt naar verwachting geïntensiveerd in de komende jaren. Beide partijen hebben in 2021 de intentie uitgesproken om de mogelijkheden voor een fusie te gaan onderzoeken. Eerste verkennende gesprekken hebben al plaats gevonden en besloten is om voor de verdere uitwerking van een plan extern advies juridisch en bedrijfskundig advies in te winnen.

Een van de vaste medewerkers (communicatiemanager) zegde zijn dienstverband op in het verslagjaar. Besloten werd om de vacature vooralsnog niet in te vullen, in afwachting van de verdere ontwikkeling van een mogelijke fusie.

Verder werd in 2021 een pensioenregeling ingesteld voor de medewerkers van Observation International.

Partners en samenwerking

Partners

Observation International is een netwerkorganisatie van landelijke of regionaal werkende organisaties die het gebruik van het platform Observation.org in hun werkgebied bevorderen. De samenwerkingsafspraken worden vastgelegd in partnerovereenkomsten. Hierin wordt onder meer geregeld welke bijdragen (financieel, personeel, in kind, diensten) beide partijen zullen leveren. Ook de deelname in het besluitvormingsproces via het Global Team (raad van advies) wordt in de overeenkomst vastgelegd. In 2021 is de Dutch Caribbean Nature Alliance toegetreden als partner. Verder werd in het verslagjaar overeenstemming bereikt met de Stiftung Naturschutz Schleswig-Holstein (waarbij de formele ondertekening van het contract kort na de jaarwisseling in 2022 plaats vond).

Het onderstaande overzicht laat zien welke partners op 31 december 2021 deel uitmaakten van Observation International.

Organisatie	Overeenkomst	Land en/of deelstaat
Observation International	(2015)	(Nederland)
Natuurpunt	(2015)	België (Vlaams Gewest)
Natagora	(2015)	België (Waals Gewest)
Haus der Natur (Museum für Natur und Technik)	2020	Oostenrijk
LWL-Museum für Naturkunde	2019	Duitsland (Nordrhein-Westfalen)
Stiftung Naturschutz Schleswig-Holstein	(2022)	Duitsland (Schleswig-Holstein)
Dutch Caribbean Nature Alliance	2021	Caribisch Nederland, Aruba en Curaçao
Azul Marino Fundación de la Comunidad Valenciana	2019	Spanje (Comunidad Valenciana)
CSCF, Centre Suisse de Cartographie de la Faune	2018	Zwitserland
GEAS, Grupo de Estudo dos Animais Salvaxes	2020	Spanje (Galicia)
Società italiana per lo Studio e la Conservazione delle Libellule	2018	Italië

Overige samenwerkingen

Observation International werkt intensief samen met Naturalis Biodiversity Center. De samenwerking betreft onder meer betrekking op de hosting van het systeem en het ontwikkelen van herkenningsoftware en apps en werd met ingang van 2020 geïntensiveerd.

Observation International levert de Nederlandse waarnemingsdata van haar platform jaarlijks rechtstreeks door aan de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

Dit gebeurde voorheen op basis van een contract van partner Stichting NatuurBank Nederland met de exploitant van de NDFF (BIJ12). De financiële vergoeding die hiervoor werd ontvangen werd door NatuurBank Nederland in het platform geïnvesteerd. Sinds 2020 loopt dit contract via Naturalis. Observation International ontvangt een financiële vergoeding van de NDFF via BIJ12 en Naturalis. Het betreffende samenwerkingscontract tussen Observation International en Naturalis werd in 2021 met één jaar verlengd. Beide partijen zijn met elkaar in overleg om de mogelijkheden voor verdergaande samenwerking te onderzoeken.

In 2021 is een samenwerking tot stand gekomen tussen Observation International en de particuliere onderneming Natuurhuisje.nl, waarbij de laatstgenoemde organisatie zal optreden als hoofdsponsor van het platform. Daarvoor werd een sponsorovereenkomst afgesloten voor het jaar 2022. Beide partijen hebben de nadrukkelijke intentie om deze samenwerking daarna voor een langere periode voort te zetten.

Met de ondertekening van een Memorandum of Understanding is Observation International in april 2021 als partner toegetreden tot de internationale netwerkorganisatie Global Biodiversity Information Facility (GBIF). GBIF stelt zich ten doel om wereldwijd alle beschikbare biodiversiteitsdata te ontsluiten. Dit sluit naadloos aan op de doelstellingen van Observation International. Observation International is toegetreden met de status van Associated Participant. Dat houdt in dat er geen financiële bijdrage aan GBIF geleverd wordt. Bijgevolg heeft Observation International dan ook geen stemrecht heeft in het bestuur (Governing Board) van GBIF, maar wel mag deelnemen aan de beraadslagingen.

Waarnemingen en gebruikers

Met de uitbreiding van het aantal partners neem ook het aantal gebruikers van het platform toe. Het gaat daarbij enerzijds om personen die waarnemingen invoeren en anderzijds om bezoekers van de website die op zoek zijn naar informatie. Het toenemende aantal gebruikers leidt tot een gestage groei van het databestand. Het invoeren van waarnemingen gebeurt ofwel rechtstreeks via de website ofwel via mobiele applicaties die invoer in het veld mogelijk maken op een smartphone of tablet. Dat zijn de apps iObs, ObsMapp en ObsIdentify. Deze apps maken gebruik van automatische beeldherkenning voor het op naam brengen van soorten aan de hand van één of meer foto's. In 2021 werd een verbeterde en uitgebreidere versie van ObsIdentify uitgebracht. Met name het gebruik van deze laagdrempelige en ongecompliceerde app leidde tot een grote toename van het aantal geregistreerde waarnemingen.

Het aantal actieve gebruikers (personen die waarnemingen invoeren) nam in 2021 toe van 79.182 naar 128.701.

Het aantal bezoekers van de website wordt gemeten over meerdere domeinen, hiervoor zijn geen geaggregeerde cijfers bekend.

Het totale aantal waarnemingen in de database van het system groeide in 2021 van 20.795.431 naar 25.691.012.

De onderstaande tabel laat zien hoe in 2021 de aantallen ingevoerde waarnemingen, waarnemers en bezoekers van website waren verdeeld over Nederland, België en overige landen.

Land	Waarnemingen	Waarnemers	Bezoekers
Nederland	12.980.740	71.184	2.208.532
België	8.777.068	59.963	798.940
Overige landen	3.933.204	26.038	400.139

Validatie van waarnemingen

Om de wetenschappelijke kwaliteit van de gegevens in de database van het systeem te waarborgen is rondom het platform Observation.org is een uitgebreid systeem opgetuigd voor het valideren van elke ingevoerde waarneming. De kern van dit systeem is dat na een eerste automatische validatie soortspecialisten de waarnemingen volgens een vast protocol beoordelen en daarna als dan niet goedkeuren. Voor gebruikers van het systeem is zichtbaar welke waarnemingen wel of niet zijn gevalideerd. Het onderhouden en uitbouwen van het netwerk van validatoren die zich veelal op vrijwillige basis inzetten behoort tot de kerntaken van elke partnerorganisatie, waarbij vanuit Observation International de nodige ondersteuning geleverd kan worden. In 2021 stond de uitbreiding van het netwerk van validatoren hoog op de agenda. Ook in de komende jaren zal dit naar verwachting nodig zijn omdat de uitbreiding van het aantal validatoren gelijke tred moet houden met de sterke toename van het aantal ingevoerde waarnemingen.

De onderstaande tabel geeft een beeld van de ontwikkeling van de aantallen validatoren in verschillende landen.

Land	Validatoren in 2020	Validatoren in 2021
Nederland	348	414
België	226	290
Duitsland	147	161
Overige landen	235	288

Financiën

Bij een netto omzet van ruim € 600.000 werd het boekjaar 2021 afgesloten met een positief resultaat van iets meer dan € 22.000. Dit resultaat werd toegevoegd aan het vrij besteedbaar vermogen van de stichting dat daardoor toenam tot bijna € 50.000. Voor nadere bijzonderheden wordt verwezen naar de door het bestuur (Board en Global Team) vastgestelde Jaarrekening 2021.